

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Specvlvm Monachorvm D. Bernardi, S. R. E. Cardinalis, Et Abbatis Cassinensis

**Arnulfus <de Boeriis>
Bernardus <Ayglerius>**

Dilingæ, 1616

II. Quanta reprehensione sit dignus: qui iam Professor malè in Monasterio
conuersatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48585](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48585)

inspiratio de intellectu plenius praevidit, & hoc forsitan in oratione obtinuit. De hoc legitur in Iob.

*Iob. 32. Spiritus est in hominibus, & inspiratio
8. Omnipotentis dat intelligenciam.* Est

enim procul dubio veritatis intellectus in eo, qui ponit fiduciam totam in Deo; sicut legitur in libro Sapientiae: *Qui confidunt in Domino, in-*

Sap. 3. 9. telligent veritatem.

CAPITVLVM II.

IN QVO OSTEN-
DITVR QVANTA
REPREHENSIONE DI-
gnus sit, qui iam professus male
in Monasterio conuer-
satur.

ICTIS superius quae
in proficiente requi-
runtur: Nunc quantam
reprehensione sit di-
gnus,

gnus, subiungitur, qui iam professus malè in Monasterio cōuersatur. Qui enim conuertitur, aut turpem vitam ante conuersionem duxit, & post conuersionem turpiter uiuit: Aut in sæculo benè vixit, & in Monasterio malè uiuit.

Qui verò in sæculo benè vixit, & innocentiam sibi seruauit, redarguendus est fortiter, quod in Religione uiuat reprehensibiliter. Quasi enim maris huius mundi vitauit pericula sine nauis suffragio, & in nauis Religionis graui perit naufragio. Abutitur enim in superbiam pœnitentiæ munere, quod ei Dominus misericorditer dedit. Et ubi est locus reconciliationis, & thesaurus redemptionis, iram Diuinæ iustitiæ sibi thesaurizare non timuit. Ex aromatum cellâ, diuersa vina, & deuotionis odoramenta sibi debuit acquirere & augere; ipse verò eandem cellam foetentibus,

tibus, venenosis, & mortiferis rebus non expauit implere. Et vbi dirumpenti vincula sua, sacrificium laudis immolare debuit, ibi pro laudibus contumelias exsoluit. Vbi etiam perpetrata in saeculo mala, vel negligentias debuit corrigere, ibi non timet peiora perpetrare. Item si in saeculo male vixit, se posuit in Religionis carcere, vt ibi deberet peccata lugere. Ac vbi debet placare Dominum carceris, ibi iungit peccata peccatis. Per quæ, ad cololum proprijs manibus ponit funem, vt ad feralis patibuli ducatur suspensionem. Et si fortè funem ipsum ingrediendo religionem rupit, maiora prioribus flagitia perpetrando, funem ipsum refecit.

*Aggravantia
peccatū
mortale.
II.*

Et Nota quod aggravatur peccatum mortale in Monasterio cōuersantis, voti spontanea promissione, loci sanctitate, bonorum societate, benè viuendi opportunitate, beneficij

ficij receptione & sancta tractandi
presumptione.

Voti autem prauaricatio post lon-
gam deliberationem spontanee e-
missi, aggrauat profitentis peccatū,
qui corde pertinaci reddere contra-
dicit Deo vota sua, quæ distinxerunt
labia sua. Regula enim omnibus
proposita est, sed non nisi volenti
assumere imposita; sicut dicit B. Ber-
nardus: Regula B. Benedicti omni
homini proponitur imponitur nul-
li: supple, nisi volenti. Et nota, quod
talis est promissor largus, redditor
auarus, mendax manifestus, diuisor
pelsimus. Deo enim sua dedisse
videtur, se verò Diabolo; & quia
spiritui sancto mentitur, mortem
meretur æternam; Vnde in actibus
de Anania & Saphyra legitur, nam
Anania dixit Petrus: *Cur tentauit*
Satanas cor tuum, mentiri te Spiritui
sancto? Non es mentitus hominibus,
sed Deo. Audiens autem Anania hæc
I *verba*

I.
Voti pro-
missio.

Act. 5 30

verba cecidit, & expirauit: Hic irritum
 votum faciens Deo, meritò damna-
 tur, & irridetur ab eo; Vnde Beatus
 Pater Noster verbis professionis p̄-
 missis subiungit: *Vt si aliquando,*
inquit, aliter fecerit, à D E O se dam-
nandum sciat quem irridet. Tali, &
 similibus in Prouerbijs dicitur: De-
PROV. 1.
25. *spexistis omne consilium meum, & in-*
crepationes meas neglexistis. Ego quo-
que in interitu vestro ridebo, & sub-
sannabo cum vobis, id, quod timebatu,
aduenerit, cum irruerit repentina cala-
mitas, & interitus quasi tempestas in-
gruerit. Sequitur fructus quem ipsi
 consequentur: *Comedent igitur fru-*
ctus vite sue, suisq; consilijs saturabun-
tur. Attende quam fatuus merca-
 tor est talis, qui primò reliquit to-
 tum mundum propter Deum, &
 postea turpiter abiicit ipsum De-
 um. Pretiosam margaritam, om-
 nia sua & seipsum dando, emit, &
 pro vili dilectionis pretio, eandem
 abiicit.

abijcit. Et sic nec Deum habens
 nec seculum; cambiatum amisit, &
 cambium appretiatum perdidit, &
 inter duas cellas ad terram cadit mo-
 rientium. Unde Beatus Bernar-
 dus scribens cuidam moniali, ait:
 Deum, inquit, repellens & à seculo
 repulsa, inter duas, ut dicitur, cellas
 corrueras: nec Deo utique viue-
 bas; quia nolebas; nec seculo; quia
 non poteras. Quia qui amittit De-
 um & seculum, perdit gallinam &
 ouum. Ipse enim aliquando Do-
 mino potuit dicere, quod eum se-
 quendo debebat habere, secundum
 illud Matthæi: *Ecce nos reliquimus*
omnia, & secuti sumus te. Quid ergo
erit nobis? Qui summè remunera-
 turus erat, idem Dominus est re-
 sponsurus: *Amen dico vobis, quod vos*
qui secuti estis me, & reliquistis omnia,
in regeneratione cum sederit filius ho-
mini in sede maiestatis sue, sedebitis &
vos super sedes duodecim &c, vsq; ibi:

Matth.
19. 27.

Ibidem
28.

Centuplum accipiet, & vitam eternam possidebit. Cum omnia propter eum dimisissent, ipsum fatue dimitte-
 Tob. 10. 5. *do debent ad cor reuerti, & con-*
queri, lamentando frequenter il-
lud Domino dicendo: Omnia simul
in te vno habentes, Te non debuimus
dimittere ire a nobis. Na in voti pra-
uaricatione Deum dimittimus, nec
recuperamus amissum, quem in vo-
ti conuersione habebamus ad om-
nia.

11.
 Loci
 sancti-
 tas.

Loci etiam sanctitas aggrauat peccatum in monasterio male con-
 uersantis. Quia monasteria, multa habent priuilegia sanctitatis. Ibi enim est corpus Domini verum in sacramentis, & corpus Domini mysticum in bonis personis; Nec non & corpora sanctorum in altaribus & sepulturis. Quis posset cogitare quot corpora sanctorum sunt sepulta in locis religiosis, & maxime in monasterijs maximis & antiquis, qui

qui benè seruauerunt Regulam, inter fratres suos se pacifice ac humiliter habuerunt, bona opera sua pro viribus occultantes, soli Deo noti esse studentes, & crucem Christi, per longa tempora portando obierunt, successoribus exempla sanctissima relinquendo, & vitam suam laudabiliter finiendo? Qui communibus, & nobis ignoti fuerunt traditi sepulturis: Quos quotidie calcamus immundis pedibus nostris, affectiones sordidas & morituras habentibus, & in ipsis diu permorantibus. Nonne debent mereri nostris in cordibus verbum illud Dominicum, dictum Moyfi, in Exodo? *Solue calceamentum de pedibus tuis: Locus enim in quo stas, terra sancta est.* Et ne longè exempla petantur: si diligenter & attente considerantur S. Patris Nostri reliquiae corporis, & illius Beatæ sororis; nec non & suorum corpora successorum, diuersis

Exod.
3. 5.

1 3 locis

locis sepulturæ monasteriorum traditorum. Ac etiam sanctorum ipsius Patris, & etiam aliorum, quos ei tradidit Dominus successores, ac ponderis religionis fortissimos portitores, quanta reuerentiâ esset ille locus excolendus? quântâ immunde conuersantibus terribilis & tremendus? Nonne via recta tendens ad cœlū fuit ab illo discipulo ostensa & Angelicis præconijs comēdata? *Hæc est via, air, qua dilectus Domino Benedictus cælum ascendit.* Ut tanquã nouissimum omittatur, quod à Beato Cæsario de Insula Lirinenſi scribitur: *O beata Lirium Insula; quæ licet sis parua & plana, magnos tamen ad cælos mittis montes.* Quis demum cogitare posset, quot Cluniacense Monasterium ad cælos miserit sanctos, viuentes cæteris occultatos, & mortuos: modernis ignotos? Hæc omnia aggrauant malè in Monasterijs conuersantes, & sanctitatem eorum

rum, quos calcant, minimè atten-
 dentes. Sunt enim antiqua loca,
 quædam, *Dei ciuitas gloriosa*, quæ ta-
 les in pauimento tanquam pretio-
 sas continet margaritas. *Domus enim*
Religionis est domus maiestatis diui-
 nę, quam murus pœnitentię & pro-
 bationis nostrę cingit. Vnde Psal-
 mist. *Replebitur maiestate eius omnis*
terra: trita scilicet sancta conuersa-
 tione. Est etiam domus Religionis,
 porta glorię domus maiestatis diui-
 nę. Quia ibi est sonus orationis de-
 uotę, & plenus suauitate, dum di-
 uina maiestas ibidē à fidelibus ado-
 ratur. Et ideo domus orationis pro-
 priè appellatur in Mattheo. *Domus*
mea, domus orationis vocabitur. Hęc
 domus pro mansione sua à Domi-
 no eligitur, & ideo priuilegium ei
 conceditur, quod salus ibi manenti-
 bus à Domino largitur. Vnde in
 Luca ad Zachæum à Domino dici-
 tur: *Hodie in domo tua oportet me ma-*

Domus
Religio-
nis quid

Psalm.
72. 19.

Matth.
21. 13.

Luc.
19. 5.

I 4

uere. 19. 5.

nerē. Et post pauca : *Hodie salus domui huic facta est.* Quia igitur Dominus frequenter eam visitat, solerter est purganda, ne quid horrendum ibi Saluator inueniat, vt contra habitantes, quod legitur in Osee,

Osee. 6. conquerendo dicat : *In domo Israel*

10.

vidi horrendum : ibi fornicationes Ephraim : contaminatus est Israel Et

Jerem.

7. 11.

illud Ieremix : Ergo spelunca latronum facta est domus ista, in qua inuocatum est nomen meum in oculis vestris? Ne quasi conquerendo dicatur

Jerem.

11. 15

similiter ab eo illud eiusdem Ieremix : Quid est, quod dilectus meus in domo mea fecit scelera multa?

Exhortatio.

Attende igitur quod in loco sancto est versandum bene, & diuinis laudibus insistendum, ad æternam beatitudinem promerendam; secundum illud psalmi. *Beati qui habitant in domo tua Domine : in secula seculorum laudabunt te.* Dixi etiam claustrum, pœnitentiæ esse caminum,

Psalms

83. 5.

seculorum laudabunt te. Dixi etiam claustrum, pœnitentiæ esse caminum,

minū, qui datus est nobis a Deo. Sed nos per superbiam eo abutimur; sicut in Iob legitur: *Dedit ei Deus locū* *Iob. 24*
pœnitentiæ, & ipse abutitur eo in super *23*
biam. Ibi enim habet virginitatis, & omnis mūditiæ argentū, venarum principium. Ibi locus, vbi patientiæ, humilitatis, & obedienciæ verissimum probatur & conflatur aurum. Ibi duritia cordis calore Spiritus sancti soluitur, & in æs ductile conuertitur. Ibi cœlesti conuersatione simili modo habet propriè locum Saphyrus, & quæ ibi videntur humiliora, sunt auro pretiosiora, vt de his omnibus intelligantur, quæ in Iob his verbis leguntur: *Habet argentum venarum suarum principia; & auro locus est, in quo conflatur.* *Iob. 28*
Ferrum de terra tollitur: & lapis solutus calore in æs vertitur. Et post pauca: *Locus Saphyri lapides eius, & gleba illius aurum.* Et nihilominus terra conuersationis sanctæ benedictionis.

Aionis locus: nam ex rore diuinæ
 gratiæ, & ex charitatis pinguedine
 benedictione abundat; vt in ea lau-
 dabiliter viuens, fructus benedictio-
 nis colligat: & benè cōuersanti Mo-
 nacho, illud Gen. conueniat: *In pin-
 Gen. 27. 39. guedine terra, & in rore cœli desuper,
 erit benedictio tua.* Hæc enim bene-
 dictio, est hæreditas B. Bened. pro-
 prie, quæ datur in eius terra lauda-
 biliter conuersanti, ad quã quilibet
 Monachus vocatur, qui eius Regulã
 imitando sequitur. Vnde conuenit
 ei & similibus, q̄ in Canon. B. Petri
 1. Pet. 3. 9. scribitur: *In hoc vocati estis, vt bene-
 dictionẽ hæreditate possideatis.* E con-
 tra sanctos in ea quiescentes vitupe-
 rant malè ibidem conuersantes, &
 ideo excōmunicantur quodammo-
 do, quoniã à visione gloriæ exclu-
 duntur; sicut in Esa. legitur: *In terra
 Esa. 26. 10. sanctorũ iniqua gessit, & non videbit
 gloriã Domini.* Locus insuper Reli-
 gionis, porta, quæ ducit ad vitã, dici-
 tur: quia ibi consiliorũ altitudo ser-
 uatur;

uatur; sicut in Matth. dicitur: *Intrate* Matth. 7°
per angustam portā: quia lata porta, & 13°
spatiosa via est, q̄ ducit ad perditionē;
& multi sunt, qui intrāt per eā. Quam
angusta porta, & arcta via est, quæ
ducit ad vitā? & pauci sunt, qui inue-
niunt eam. Terribilis est autem hæc
porta Demonibus, amabilis cœlum
petentibus. Per hanc enim descē-
dunt ad Religiosos agmina Ange-
lorū suo deferentiū ministerio ab-
undantiā gratiarū, & sanctæ animæ
ascendunt ad patriam beatorum. Et
quam comendabilis sit, Iacob in Ge-
nesi dicit: Quā terribilis est locus iste? Gen. 28°
non est hic aliud, nisi domus Dei. & por- 17°
ta cœli. Sed quando ista porta cæmē-
to diuinæ gratiæ, per sanctas obser-
uantias conglutinando est firmata,
& postmodum per malos habitato-
res sublato cæmento destructa, lu-
gendū est multa cōpassione de talis
portæ diruptione. Vnde dicitur in
Ier. Luxit Iudæa, & porta eius corru- Ieremiae
tunt. 1 6 Ter- 14° 2^a

711.
Bonorū
Societas. Tertium quod aggrauat pecca-
 tum in Monasterio peccantis, &
 malè conuersantis, est bonorum so-
 cietas. Malus enim in societate bo-
 norum, est sicut Diabolus inter ag-
 gmina Angelorum; Sicut legitur in
Iob. 1. 6. *Iob: Quadam die cum venissent filij*
Dei ut assisteret coram domino, affuit in-
ter eos etiam Sathan. Ille est etiam
 Iudas à domino electus, inter disci-
 pulos pessimè conuersatus, quem
 peccatis suis dominus Diabolum
Iohan. 6. appellauit, dicens: *Nonne ego vos*
712 *duodecim elegi: & ex vobis vnus Dia-*
bolus est? Sibi namque debetur su-
 spendium infernale: quoniam est
 inter sanctos animal singulare. Bo-
 nus enim opera sua exercet in vi-
 nea Saluatoris, & malus ibi obtinet
 locum vastatoris, sicut dicit Psalmi-
Psal. *Extirpauit eam aper de Silua:*
79. 14. *& singularis ferus depastus est eam.* Ta-
 lis est enim filius Diaboli, cum alij
 sancti Socij eius, sint filij Dei; sicut A-
 postolus

postolus ad Corinthios ait: *Fidelis* 1. Cor. 1.
Deus, per quem vocati estis in Societa- 9.
tem filij Dei. Et ideo non est mirum
 si ipsi sunt amabiles ad inuicem, cū
 maiorem charitatem habeāt ad in-
 uicem, quam fratres carnales; sicut
 legitur in Prouerb. *Vir amabilis ad* Prouer.
Societatem, magis amicus erit quam 18. 24.
frater. Inter istos nulla impij con-
 uersatio seu communicatio, nulla
 societatis participatio. Nam sanctis
 euntibus ad lucem quam dilexe-
 runt, vadunt impij ad tenebras quas
 elegerunt. Isti enim sunt sacratissi-
 mum templum, & illi sunt mem-
 bra, & habitatio Idolorum, atque
 Diaboli. Vnde de prædictis Apосто-
 lus ad Corinthios ait: *Quæ enim par-* 2. Cor. 6.
ticipatio iustitiæ cum iniquitate? aut 14.
quæ societas luci ad tenebras? Quæ au-
tem conuentio Christi ad Belial? aut
quæ pars fideli cum infideli? Quis au-
tem consensus templo Dei cum Idolis?
 Cum sint extrema dicta, conuentio
 nulla. I 7 Quar-

IV.
*Oppor-
 tunitas
 bene vi-
 uendi.*

Quartum, quod peccatum aggra-
 uat in eo, quod inter socios male cō-
 uersatur & stat, est opportunitas be-
 nē viuendi, quæ in claustro ordina-
 to de facili potest haberi. Ipse enim
 delectationes potuit habere spiri-
 tuales, & eas abominatus, fuit am-
 plexatus vilitates & asperitates car-
 nales. Concupiuit vilia, & delecta-
 bilia fastidiuit; sicut Beatus Grego-
 rius dicit: Vesana mens plus alle-
 qui aspera carnaliter, quam tenere
 blanda spiritualiter gaudet. Habentes
 manna fastidiunt, & sæpè desi-
 derant quæ non sine lacrymis co-
 meduntur. Et Beatus Bernardus su-
 per illud Psal. *Confundantur omnes
 iniqua agentes superuacue*, dicit: An
 non superuacue & iniquè agit, qui
 non modo fructuosius, sed etiam iu-
 cundius seruire Deo poterat quam
 mundo? Vnde cum, sicut dicitur in
Eccles. 8. 6. *Eccl. Omni negotio sit tempus & op-
 portunitas*; sicut quærunť suas oportu-
 nitates

tunitates sancti, vt gratiam & auxi-
 lium Dei inueniāt: sic quærunť sua,
 membra Diaboli: vt omne bonum
 in se, & in membris domini occi-
 dant & perdāt. Ostendo tibi oppor-
 tunitatē beatorum. De ipsa namq;
 dicit Apost. ad Hebr. *Adeamus cum* Heb. 4.
fiducia ad thronum gratiæ eius: vt mi- 16.
sericordiam consequamur, & gratiam
inueniamus in auxilio opportuno. O-
 stēdo etiam tibi opportunitatē ma-
 lortū. De Iuda legitur in Luca: *Quæ-* Luc. 22.
rebat opportunitatem, vt traderet eum 6.
sine turbis.

Aggrauat etiam quintò peccatum,
 beneficium, victum scilicet & vesti-
 tum à Deo recipientis, & malè con-
 uersando in Monasterio ipsum ad
 mortē impugnantis, mortiq; tradē-
 ris. Vnde iterari potest verbū salua-
 toris in Luca conquerentis: *Ecce*
manus tradentis me, mecum est in Luc. 22.
mensa. Et Psal. dicit: Si inimicus 21.
meus maledixisset mihi: Sustinuissem Psal.
 54. 13.
 utique

V.
 Benefi-
 cij rece-
 prio.

utique. Et si is, qui oderat me, super me magna locutus fuisset: abscondissem me forsitan ab eo. Tu vero homo unanimes, dux meus & notus meus. Qui simul mecum dulces capiebas cibos. Hic talis dum est in bonorum societate, videtur esse Deo coniunctus bona familiaritate: & videtur dare osculum amoris, dum dat osculum proditionis. Cui in Luca improperat sententia, saluatoris dicens: *Iuda, osculo filium hominis tradis?*

Luc. 22.
48.

VI,
Sancta
tractan-
di pre-
sump-
tio.

Item sextò, peccatum in Monasterio malè conuersantis aggrauatur ex eo, quod indignissimè, & pollutè sancta tractat & sumit. Voce Deo laudes canit, & operibus maledicit. Sacramentum quod vitam præstat, ad mortem suam recipit & dispensat. Attendere enim deberet, quare ei sic Deus ad mortem irascitur, quod eum munditiæ diuinæ oculis respicere dedignatur; sicut in Habacuc

bachuc legitur: *Mundi sunt oculi tui, Hab. 1. 13*
ne videas malum, & ad iniquitatem
respicere non poteris. Pessimus enim
 est ille cui dominus per beneficia
 manum ostendit, & ipse malas vias
 sequendo dominum non intendit.
 Unde quanto ad faciē domini mi-
 nistrando indignus stat frequētius,
 tanto contra se iram Dei prouocat
 durius. Ut ei conueniat quod in
 ipso conquerendo dicit dominus.
Expandi manus meas tota die ad popu-
lum incredulū, qui graditur in via non
bona, post cogitationes suas. Populus
qui ad iracundiam prouocat me, ante
faciem meam semper. Et cum ipse
 ab immaculato D E O esset electus,
 vindictam assumendo de eo, mon-
 stratur Deus probabiliter esse san-
 ctus. De his autem dicit Aposto-
 lus ad Ephesios: *Elegit nos dominus,*
ut essemus sancti, & immaculati in
conspectu eius. Et in Leuitico dicitur;
Sanctificabor in ijs qui appropinquant
mibi.

Isaie
65. 20

Ephes.
1. 4.

Leuit.
10. 3.

mihī. Expone sanctificabor, idest, sanctus apparebo in eis, qui mihi appropinquant indignè, vindictam sumendo de ipsorum peccatis. Melius esset tali, sancta tractare dimittere penitus, quam quod ea tractare præsumeret immundus criminibus, & pollutus. Hinc ait Beatus Augustinus: Melius est spiritualia penitus omitti, quàm impurè tractari. Deberet enim, considerare mortem, subitanam quam incurrit ille, qui indignè tetigit mystica, sicut in lib. Regum legitur de Oza: Quia enim immundus arcam tangere præsumpsit, morte subitanea expiravit.

2. Reg.
6. 7.

Si igitur ita tactum arcæ mysticæ ab immundo terribiliter vindicavit, quid facturus est de illo, qui ad verum corpus & sanguinem immundus accedit? Vnde valdè timen-

timendum est quod Dominus in
 Leuitico dicit: *Omnis homo qui ac-* *Leuit.*
cesserit ad ea quæ consecrata sunt, in *22. 30*
quo est immunditia, coram Domino
peribit. Item in Exodo: *Sacerdo-* *Exod.*
tes qui accedunt ad dominum sanctifi- *19. 22.*
centur, ne percutiat eos.

Non est mirum si Deus velit ha-
 bere ministrum mundum, & pro-
 prium punit præsumentem, indi-
 gnum, & extraneum, acceden-
 tem ad sibi ministrandum. Un-
 de in Numeri legitur: *Quisquis* *Num. 18*
externorum ad ministrandum accesse- *51.*
rit, occidetur. Et ideo dicit Apосто-
 lus ad Corinthios: Sententiam
 attendendam, & terrore mentis
 valde timidam: *Quicumque man-* *1. Cor. 10.*
ducauerit panem hunc, vel biberit *27.*
calicem domini indigne: reus erit cor-
poris & sanguinis domini. Timendum
 est etiam, quod officium habens re-
 conciliatoris, quatum est in se, iram
 magis

magis prouocat saluatoris. Et quando intendit placare, nequit: quia constat eum domino displicere. Vnde dicit Beatus Bernardus: Væ filijs iræ, qui nondum reconciliati, reconciliatoris officium sibi assumunt. Item: Si non placet, non placat. Vnde Beatus Gregorius: Cum is qui displicet ad intercedendum mittitur, irati animus ad deteriora prouocatur. Talis voce Deum laudat, vt dictum est, tamen laudibus eius operibus contradicit. Solis enim rectis laudare DEVM conuenit, non immundis; sicut dicit Psalmista: *Rectos decet collaudatio.* Vnde quando laudes Domini per immundum narrantur, terribiliter à Domino interrogatur: *Quare tu enarras iustitias meas, & assumis testamentum meum per os tuum?* Laudare enim Deum, non est hominum immundorum, cum sit propriè Angelorum. Nec est hominis

Psalm.
32. 1.

Psalm.
49. 16.

hominis à mente discordantis, sed
 vocem cum mentis puritate dulci
 melodia concordantis. Vnde qui-
 dam dixit: Voci vita non discordet,
 cum vox vitam non remordet, dul-
 cis est simphonia. Et Beatus Pater
 noster Benedictus cum puritate
 psallere docuit; Ipse enim sic dicit:
Consideremus ergo qualiter oporteat Cap. 19.
nos in conspectu diuinitatis & Angelo-
rum esse: & sic stemus ad psallen-
dum, ut mens nostra concordet voci
nostra.

Attendastamen ad ista: quia li-
 cet in ore immundo fiant fordida
 laudes, non tamen debent eas file-
 re immundi & peccatores. Vnde
 per Beatum Cæsarium dicitur: Nō
 debet cessare quilibet etiam pecca-
 tor à laudibus, quamuis expleri ne-
 queat quod sentitur. Laus enim di-
 uina peccatores ad Deum dirigit, &
 per quod iter sit ad eum eundum,
 ostendit. Vnde Psalmista dicit: Sa-
 crifi-

*Nobile
 documē-
 tum.*